hoe kan het management van alcoholproblematiek beter georganiseerd en gestimuleerd worden in huisartsenpraktijken? Focus: welke elementen zijn nodig voor een goed praktijk - en eerstelijnsmanagement van alchoholproblmatiek: een concrete inventarisatie

Haio: VAN ENGELAND Bart , KUL
Promotor: MATHEI Cathy , KUL
Praktijkopleider: DOM Annemie , VANDER STUYFT Maria

Context: Alcoholgebruik is wijdverspreid in de Belgische maatschappij en overmatige gebruik komt frequent voor. Vroegtijdige identificatie en het verstrekken van een kort advies is effectief en kostenefficiënt. Daarnaast heeft multidisciplinaire zorg in verschillende contexten voordeel aangetoond. Het doel van dit onderzoek is om de houding van huisartsen en huisartsen in opleiding ten aanzien van praktijkorganisatie en samenwerking met apothekers en sociale medewerkers in de aanpak van overmatig alcoholgebruik, na te gaan en af te toetsen met de literatuur.

Onderzoeksvraag: Wat is de houding van huisartsen en HAIO's ten aanzien van praktijkorganisatie en samenwerking in verband met overmatig alcoholgebruik? 1. Hoe kan praktijkorganisatie volgens HAIO's en huisartsen bijdragen aan detectie en advies verstrekking in kader van overmatig alcoholgebruik? 2. Wat is de visie van HAIO's en huisartsen betreffende het tot stand brengen van een verhoogde samenwerking met apothekers en de maatschappelijke sector bij overmatig alcoholgebruik?

Methode: Initieel werd een literatuuronderzoek uitgevoerd via MEDLINE. Daarna werd een kwalitatief onderzoek opgezet aan de hand van semigestructureerde diepte interviews. Een vragenlijst werd gebruikt om deelnemers voor deze interviews te rekruteren uit de vier verschillende seminariegroepen waar de onderzoekers gedurende twee jaar toe behoorden. De respondenten bestonden uit huisartsen in opleiding, diens praktijkopleiders en huisartsen die maximum één jaar afgestudeerd waren. De diepte-interviews werden telefonisch afgenomen, getranscribeerd en vervolgens thematisch geanalyseerd met het programma NVivo 12 (QSR International; Victoria - AU). Meerdere stadia werden doorlopen volgens de QUAGOL methode voor kwalitatieve data analyse.

Resultaten: Specifieke aanpassingen in de praktijkorganisatie om overmatig alcoholgebruik aan te pakken zijn bij de respondenten vrijwel onbestaande. Alleen onderling overleg en bevindingen trachten te noteren in het EMD zijn voorlopig ingeburgerd. Folders en in mindere mate vragenlijsten in de wachtzaal kunnen volgens veel artsen wel helpen om patiënten te sensibiliseren over alcoholgebruik. Indien paramedisch personeel enkele taken zou overnemen in de aanpak van overmatig alcoholgebruik, kan dit de taak van de arts verlichten. De visies betreffende een verhoogde samenwerking met apothekers en de sociale sector lopen uiteen. Globaal gezien zijn artsen het eens dat deze actoren kunnen doen aan casefinding en vervolgens verwijzen naar de huisarts voor de verdere aanpak, zoals het geven van een kort advies. Differentiatie van het takenpakket lijkt echter zinvol en noodzakelijk.

Conclusie: Artsen staan in het algemeen open voor aanpassingen aan de organisatie van hun praktijk om de aanpak van overmatig alcoholgebruik te bevorderen. Daarnaast zien ze voordelen in een verhoogde samenwerking met andere actoren uit de eerste lijn, zolang deze concrete adviezen en de verdere aanpak aan de huisarts overlaten.